

26.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBET ARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis
9 Februarii 1723.

M. DAVID VASSE,

DOCTORE MEDICO PRÆSIDE:

Est-ne anima Corporis facultatum piincipium?

I.

ANIMÆ nomen obscurius quàm ejus natura. Menti, ætheri, igni, vento, sanguini, partium harmoniæ nomen idem fecerunt homini, brutis, plantis ipsique mundo commune: immane quantum re discrepant.

Clarius definitur anima, res cogitans, corporis causa. Cum enim peragrato universo orbe in seipsam anima redit, id primum & cogitare se & esse novit. Mox proprium corpus à quo recedere etiamsi velit, non potest, & suo in illud imperio & sensu percipit. Anima in corpore nusquam minus otiosa, quàm cum otiosa: nullum enim cogitandi finem facit. Insignes cogitandi modi, sunt intelligere, percipere, velle, sentire. Sentit in cerebro, non in sensuum organis, non succussione nervorum sed spirituum refluxu & undulationis motu. Nihil ad animæ nutum sit in corpore, cujus ipsa non sit conscia. Non audiendi qui perperam affingere solent animæ ignorant, imo & invitæ, quod soli corporis fabricæ debetur; quasi vero anima cui cogitare, vivere est, quicquam incogitans agere possit aut pati. Quid autem cogitare, nisi eorum conscium esse quæ in nobis geruntur?

II.

ATot sæculis Medicinæ proceres, candidæ illæ animæ, summi viri ad hominum bonum & Jatrices ornamentum è Cœ.

A

lo delapsi facultatum nomina usurparunt, plane ut mirum sit à nonnullis ea repudiari. Peccant in bonam mentem qui nomina longo usu comprobata & felici eventu in disciplinis recepta eliminare contendunt. Recentiores quibus nescio quo bono facto contigit esse tam beatis ut ad naturæ finem propius accederent, de re magis quam de nomine solliciti fuerunt. Quos rerum usus incautos non reliquit & nomine & re feliciter utantur. Antiquiores veram curandi artem in quâ totus penè Medicinæ honos, Recentiores genuinam philosophandi rationem quæ plurimum splendoris arti nostræ attulit tradidère. Utrisque sua laus. Facultatum vocabulo bene utuntur qui earum naturam exponunt. Quid igitur facultas nisi agendi vel patiendi vis à Naturâ indita? quæ triplex in homine distinguitur; prima est animæ quatenus mens seu intelligentia, sic facultate intelligendi, sui ipsius, Dei & veri ideis seu notionibus informatur. Altera est corporis ut machinæ cuiusdam elegantis à supremo artifice mirè constructæ: hinc vi mechanicâ corpus gignitur, alitur, & augetur. Postrema facultas in eo sita est ut ad motum corporis accedat animæ cogitatio: sic sentit homo, rerum corporearum imagines contempletur, & ad arbitrium loco moveretur.

III.

UT mens humana sine corporis auxilio, quædam intelligit quod impressas earum formas à Naturâ acceperit, ita & corpus absque animæ imperio aliquando movetur. Cum hominem altiori somno oppressum sese in lectulo versantem vides, aut Poëtam secum versus commentantem & modo frontem contrahere, modo digito caput scalpere, modo manus ad articulorum strepitum contere, vel pede terram supplodere. An ea volentem agere putes? Idem si forte æstro percitus deambulatum prodit, pateat fovea non videt, revoces, non audit, cæno immersus hæreat, nec humorem, nec fetorem sentit. Quid ita? Aliis anima distrahitur cogitationibus, eaque fiunt à spiritibus qui in solitas, tritasque vias influunt. Videas somnanbulum deambulantem in subgrundiis, transnatantem flumen, trajicientem iterum, & ad lectum quiete redeuntem, mechanices leges observando accuratius quam si vigilaret. An ne anima id jubet aut sentit?

CORPUS humanum machina est egregia, formæ præstantis & incessus plane suspiciendi. Homo autem machina cum animâ conjuncta. Ab ovo prodit, quod promovetur a spiritu feminali & nutritur colliquamento & materno sanguine. Cor ejus pulsât spirituum & sanguinis vi. Eundem cum matre spirat aëra. Excluditur cum proprio, tum matris conamine tenellus infans, ab aëre compressus tripudiare incipit & respirare. Meconium ejicit intestinorum ope, lac fugit pectoris & abdominis dilatatione. Grandior fit extensione fibrarum. Alimenta puer, adultus & senex in ore comminuit & subigit dentium & salivæ ministerio. Deglutit musculorum & fibrarum œsophagi contractione. Deglutita dissolvuntur in ventriculo à fermento falso in quo sal acre dominatur, non acidam inde chimus qui in intestina descendit tum proprio pondere, tum fibrarum ventriculi, diaphragmatis & musculorum abdominis beneficio. Chimus in chylum solvitur à bile & succo pancreatico. In vasa defertur lactea, sanguiferaque intestinorum, diaphragmatis & musculorum etiam abdominis motu. Fit sanguis ab ipso sanguine, tumultuatur præcipue à fermento in pulmonibus accepto. E corde in partes, è partibus ad cor tendit, cordis & arteriarum impulsu. Cor, anthlia, mætra, musculusque quadriventer & sphincter, antagonista sanguis quo plane modo urina & fœces sunt antagonista sphincterum vesicæ & ani. In cerebro spiritus, in hepate bilem, in renibus urinam, in testibus semen, in cute sudorem, in cæteris glandulis salivam & lympham deponit. Cerebrum, hepar, renes, testes, uterus, palatum, œsophagus, ventriculus, intestina, bronchia, pleura, pericardium, peritonæum, cutis ipsa glandulæ sunt. Glandula autem retè fibris elasticis contextum in cujus areolis consistit sunt vesiculae tubulique ad fluidi secretionem. Demum quæ in automatis eadem penè in corpore humano leges observantur. Inter solidas ejus partes adsunt throclex, cunei, cochleæ, vectes omnium generum in quibus æquilibrium, centrum gravitatis, linea directio- nis & tractionis, potentia, pondus & hypomoclion consideranda. Præterea liquorum motus determinatio, resistentia & velocitas; tum & valorum figura, contextus, longitudo & diameter perpendenda, ut corporis humani natura innorescat. Nullæ in his omnibus animæ utcumque præsentis partes. Hæc vitam supponunt sive animæ cum corpore conjunctionem: verum à solâ

4

corporis fabricâ perficiuntur; si pauca excipias, respirationem deglutitionem & excrementorum ejectionem quæ anima iubente sæpe, imo & non iubente sunt.

V.

ERGO animæ sua jura certa atque manifesta servemus. Nihil alienum ipsi tribuamus. Hæc nos pecudum dissimiles, Deique similes reddat, sit illa sapientiæ sedes, parens artium, inventrix scientiarum, magistra morum, domicilium virtutum. Sola in corpore humano principatum teneat, præsentia complectatur, futura prævideat, præteritarum recordetur. Sola voluptatem doloremque percipiat, ac cætera quæ sensus movent, corpusque quo libitum fuerit, jubeat circumferri. Affectus suos in corpore exprimat, illâ irascente corpus excandescat, timente frigat, mœrente languescat. Hæc videlicet pignora sunt miri illius fœderis quod inter animam & corpus divinitus sancitum est, ea lege ut suis pars utraque bonis fruereetur. Quamvis autem mutuum operam continuò ferme sibi præstent, verumtamen anima non causa motuum corporis, sed in causa cur corpus variè moveatur, pariterque corpus in causa tantùm modò cur anima variè afficiatur à rerum Conditore.

Non ergo anima corporis facultatum principium.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Gabriel-Antonius Jacques, M. Claudius Brunet,

M. Joannes Bouâm, antiquus Facultatis Decanus, Regi à sanctioribus Consiliis & Serenissimi Delphini & Delphinæ dum viverint, Medicus primarius & Medicus Regis perpetuo ordinarius & primarius Augusta Principissa Regina designata.

M. Claudius de la Vigne de Frecheville, M. Ludovicus de Santenl.

M. Guido - Erasmus Emmerex, Facultatis Exdecanus, Academia Censor & Pharmacia Professor.

M. Joannes-Damianus Chevaller, M. Emmanuel-Mauricius du Verney.

M. Franciscus Afforty, antiquus Facultatis Decanus.

Proponebat Parisiis LUDOVICUS COSNIER, Flexiensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1723. à sextâ ad meridiem.